

Pachetul comprehensiv de servicii
consumatorilor de droguri injectabile în locurile
de detenție.
(Harm Reduction)

Svetlana DOLTU

Centrul de Dezvoltare în Sănătate “AFI”

Recomandările OMS despre HIV SIDA in sistemul penitenciar

Toți deținuții au dreptul la îngrijire medicală, inclusiv și la măsuri de prevenire, care sunt echivalente societății civile, fără discriminare de orice fel, în special pe baza de statutul lor juridic sau de naționalitate.

Elaborarea unor măsuri de prevenire trebuie să se bazeze pe riscul crescut de infecție în penitenciare, în special prin **utilizarea comună de către consumatorii de droguri ale acelor pentru injecție și lipsa de siguranță în timpul actului sexual.**

Administrația penitenciară este responsabilă pentru formularea și punerea în aplicare a măsurilor practice care vor contribui la crearea unui mediu mai sigur și pentru a reduce riscul de transmitere a HIV în rândul deținuților și a personalului.

- Deoarece în penitenciar persistă riscul de contact sexual direct, chiar dacă aceștea sunt interzise, deținuții ar trebui să aibă prezervative pe întreaga durată de detenție.
- Deținuții ar trebui să aibă o idee clară a tipurilor de contact sexual, care ar putea duce la infectare cu HIV.
- Aceștea ar trebui să fie informați deasemenea, despre rolul prezervativelor în prevenirea infectării cu HIV.

- Autoritățile penitenciare sunt responsabile pentru prevenirea comportamentului sexual agresiv, cum ar fi violul, exploatarea deținuților vulnerabili (cum ar fi homosexualii sau cei cu dizabilități mintale), precum și toate formele de violență împotriva deținuților;
- Aceste măsuri ar trebui să fie aplicate, indiferent de prezența sau absența infecției cu HIV în condițiile specifice de detenție.

Sistemul penitenciar al RM

Constituit din 18 instituții penitenciare

- 5 Izolatoare de Urmărire Penală
- 2 spitale penitenciare
- 11 penitenciare generale,

Capacitatea: 7450 locuri

La 01.01.2014 se aflau 6 834 deținuți, inclusiv:

- cu **TB** – 152 persoane
- cu **HIV SIDA** – 114 persoane
- cu **hepatite** – 300 persoane

Sistemul penitenciar din RM este o parte integrală a Programului Național de Prevenire și Control al infecției HIV/SIDA - și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2011-2015, aprobat de Guvernul Republicii Moldova № 1143 din 16.12.2010.

Unele date despre programe in sănătate

- **1999** – implementarea programului schimb de seringi și distribuire a prezervativelor
- **2001** - implementarea DOTS
- **2004** – deschiderea sectorului paliativ pentru izolarea pacienților cu TB MDR și deschiderea Centrului pentru TARV.
- **2005** – implementarea Farmacoterapiei cu metadonă și DOTS Plus.
- **2007** – deschiderea sectorului de supraveghere după tratamentul TB și lansarea Programului de continuitate a tratamentului TB după liberare
- **2008** – elaborarea recomandărilor metodice pentru coinfecția TB HIV la deținuți
- **2012** – implementarea GeneXpert și Programului de continuitate a tratamentului HIV după liberare
- **2013** – implementarea metodei rapide de diagnostic HIV pe salivă

Controlul răspândirii infecției HIV în sistemul penitenciar se realizează în conformitate cu **Planul complex DIP de prevenire și control al infecției HIV / SIDA la deținuți**, care conține următoarele secțiuni:

1. Prevenirea și controlul răspândirii HIV;
2. Depistarea infecției HIV în rândul deținuților;
3. Evidența și monitorizarea cazurilor HIV;
4. Tratatamentul deținuților HIV pozitivi.

Activitățile de prevenire a infecției HIV în rândul deținuților sunt realizate de Direcția Medicală DIP, în colaborare cu ONG-uri și parteneri internaționali

Pachetul comprehensiv de servicii de reducere a riscurilor

1. Informare, educare și comunicare
2. Consiliere și testare HIV voluntară
3. Tratament, îngrijire și suport
4. Prevenirea, diagnosticul și tratamentul tuberculozei
5. Prevenirea transmiterii verticale a virusului HIV (de la mama la fat)
6. Programele de schimb de seringi și ace
7. Distribuire de prezervative
8. Prevenirea, diagnosticarea și tratamentul bolilor ITS
9. Prevenirea agresiunilor sexuale
10. Tratamentul drogdependenței (inclusiv tratament substitutiv)
11. Prevenirea (inclusiv vaccinarea), diagnosticul și tratamentul HV
12. Profilaxia post-expunere
13. Prevenirea infecției cu HIV prin servicii medicale invazive (inclusiv stomatologice)
14. Prevenirea raspandirii prin piercing, tatuaje, etc
15. Protejarea personalul de riscuri profesionale

1. Informarea personalului

Informarea personalului medical (in comun cu civil și separat pentru DIP).

Elaborarea curriculei pentru Centrul Instructiv

Instruirea personalului nemedical in conformitate cu Planul General DIP

. Instruirea și educarea deținuților

- Informarea de către serviciul medical și educativ
- Informare/educare de către ONG
- Informare «de la egal – la egal»
- Elaborarea și distribuirea materialelor informaționale
- Concursul intelectual «Brain-Ring» cu remunerarea câștigătorilor, derulată în cadrul companiei dedicate zilei mondiale antidrog – 26 iunie

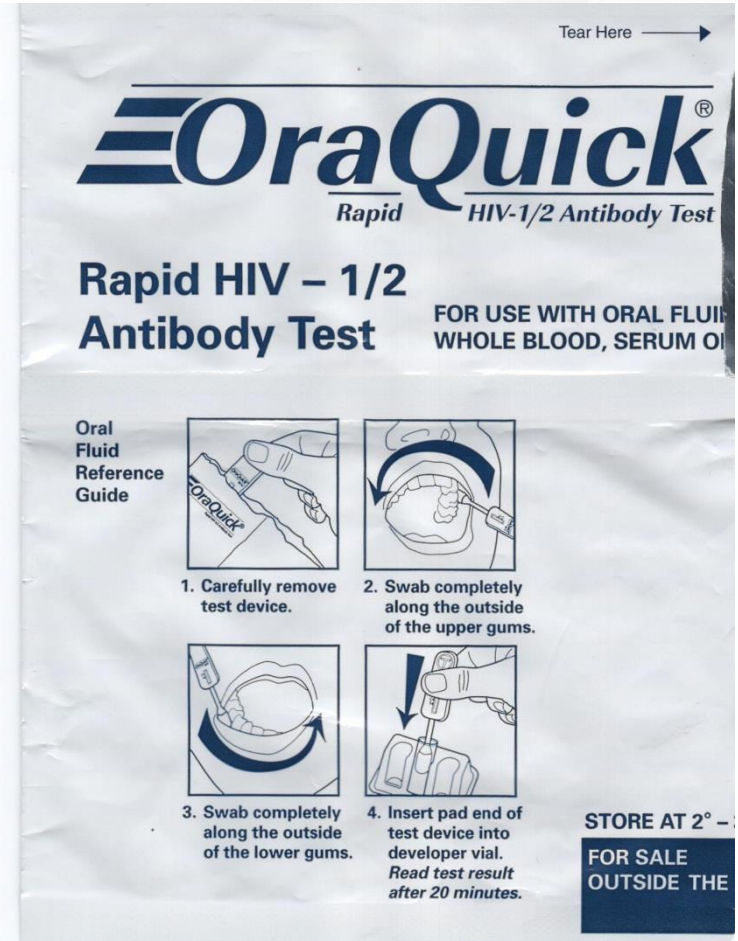
Ca urmare:

- Implementarea conceptului abordării multidisciplinare in domeniul HIV la nivel central și local
- Crearea echipei multidisciplinare + ONG
- Deținuți informați
- Suport social (colete alimentare, suport psihologic, pregătire de liberare și continuitatea tratamentului).

2. Consultare și testare HIV

- din 2007 a fost anulată testarea obligatorie la HIV la intrare în penitenciar;
- rețeaua de cabinete de consiliere deschisă în 2008 (în 8 instituții);
- din 2012 acces la testare rapidă HIV

Rezultatul la HIV in 30-40 min

- Micșorarea numărului de cazuri HIV în penitenciare din RM a fost atins doar printr-o cooperare strânsă cu medicina comunitară și organizațiile internaționale.

- Rata de detectie a cazurilor noi de HIV în rândul deținuților a scăzut;

- Numărul de deținuți HIV - pozitivi înregistrați în perioada de anchetă a scăzut cu 30% (în IDP).

	Incidence New HIV+ cases	prevalence on 31 Dec	Year prevalence
2004	32	189	350
2008	15	133	218
2009	23	120	188
2010	13	112	159
2012	12	107	178
2013	21	114	169

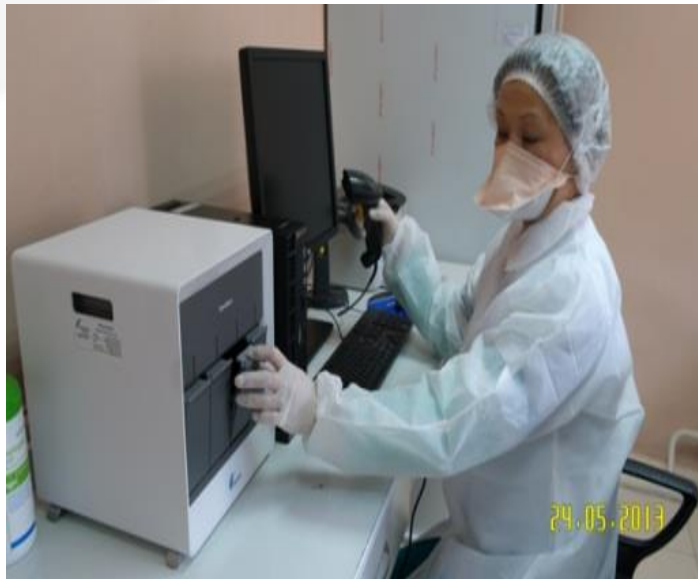
3. Tratament, îngrijire și suport

- Diagnosticul și tratamentul tuberculozei
- Diagnosticul și tratamentul ITS
- Diagnostic HIV și TARV Cumulativ au beneficiat de TARV 155 (2012) condamnați HIV-pozitiv, ceea ce reprezintă 93,4% din cazuri ce necesitau TARV
- Tratament de substituție cu metadonă. (59 beneficiari permanenți)
- În luna ianuarie 2013 a fost încheiat acord de colaborare cu "Hospis Angelus" pentru acordarea asistenței paliative deținuților în stadiile terminale ale bolii.

4. Prevenirea, diagnosticul și tratamentul tuberculozei

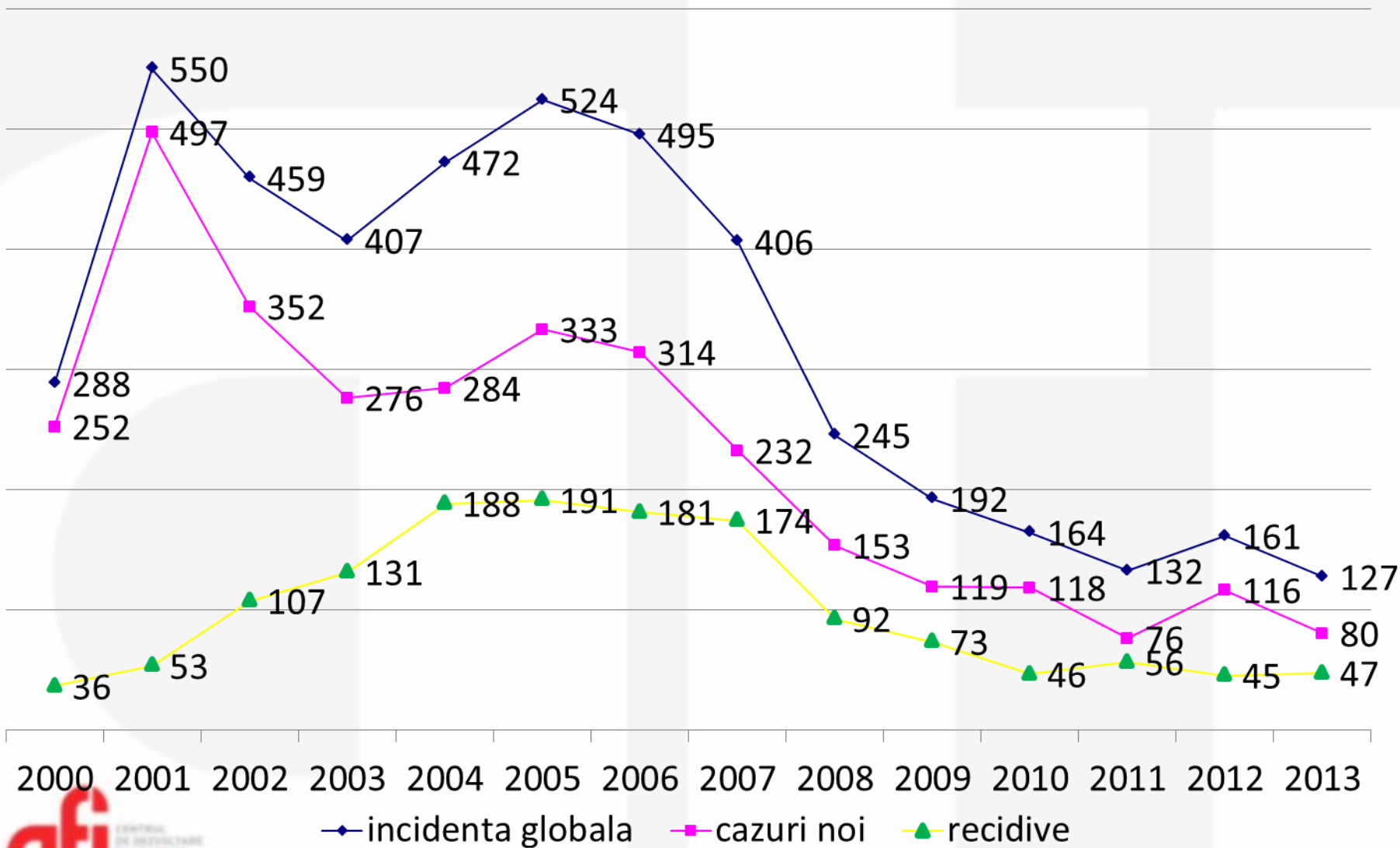
- DIP este parte componenta a Programului Național de Profilaxie și control al tuberculozei pentru 2011-2015
- A fost elaborat Planul complex de control și profilaxie a TBC în instituțiile penitenciare pentru anii 2011-2015
- Fiecare penitenciar a elaborat plan instituțional de profilaxie și control al TBC

Gene Xpert MTB/RIF -

- Permite timp de **2 ore** să stabilească diagnosticul de tuberculoză și să determine rezistența la rifampicină.
- Metodele folosite anterior aveau timpul mediu de depistare a TB de la **3 luni până la 2 zile**

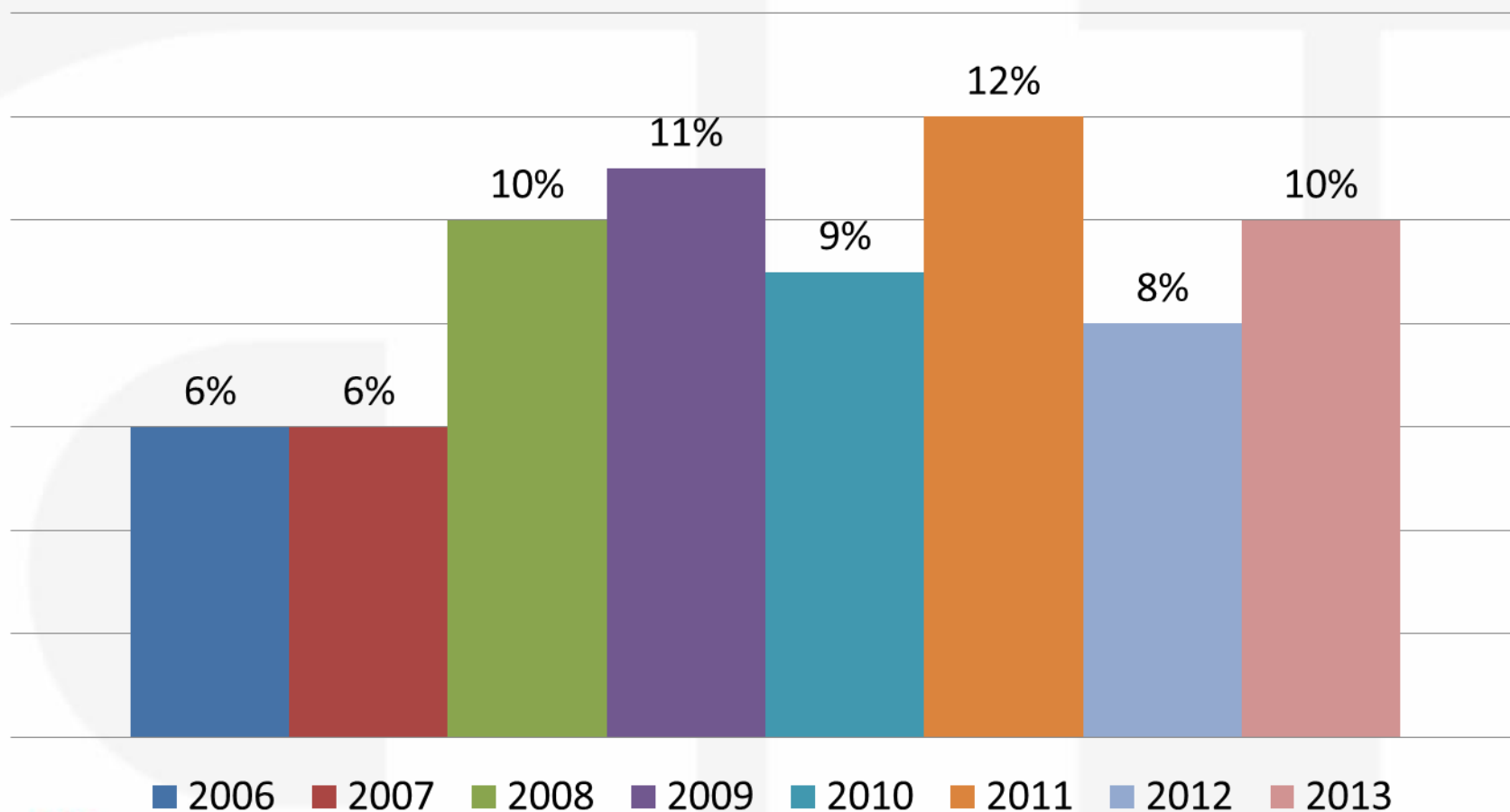
TB la deținuți (c. abs.)

Dinamica TB, HIV si co infectiei

variabila		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Число заключенных на конец года		9042	6830	6535	6324	6476	6536	6856
Новые случаи ВИЧ инфекции	ВИЧ	19	15	23	11	13	12	21
Число ВИЧ + заключенных на конец года		152	133	120	112	104	107	114
- В том числе ко инфекция ВИЧ ТБ		32	29	23	21	20	16	12
Число случаев ТБ у заключенных	ТБ	406	245	192	164	132	161	127
- в том числе ко инфекция		25	25	22	15	16	13	13
Число заключенных с ТБ на конец года		367	307	242	262	186	191	152
- в том числе коинфекция ТБ ВИЧ		32	29	23	21	20	16	16

Ponderea co infecției TB HIV, %

5. Prevenirea transmiterii verticale a virusului HIV (de la mama la fat)

Din 2004 până în 2013, prin sistemul penitenciar a fost 87 de femei gravide.

100% au fost testate pentru virusul cazuri HIV pozitive au fost raportate.

2 femei, care cunosc statutul lor pozitiv HIV, au primit tratament profilactic cu medicamente antiretrovirale.

Copiii născuți sănătoși HIV-negativi și a primit tratament profilactic același.

6. Programele de schimb de seringi și ace

7. Distribuire de prezervative

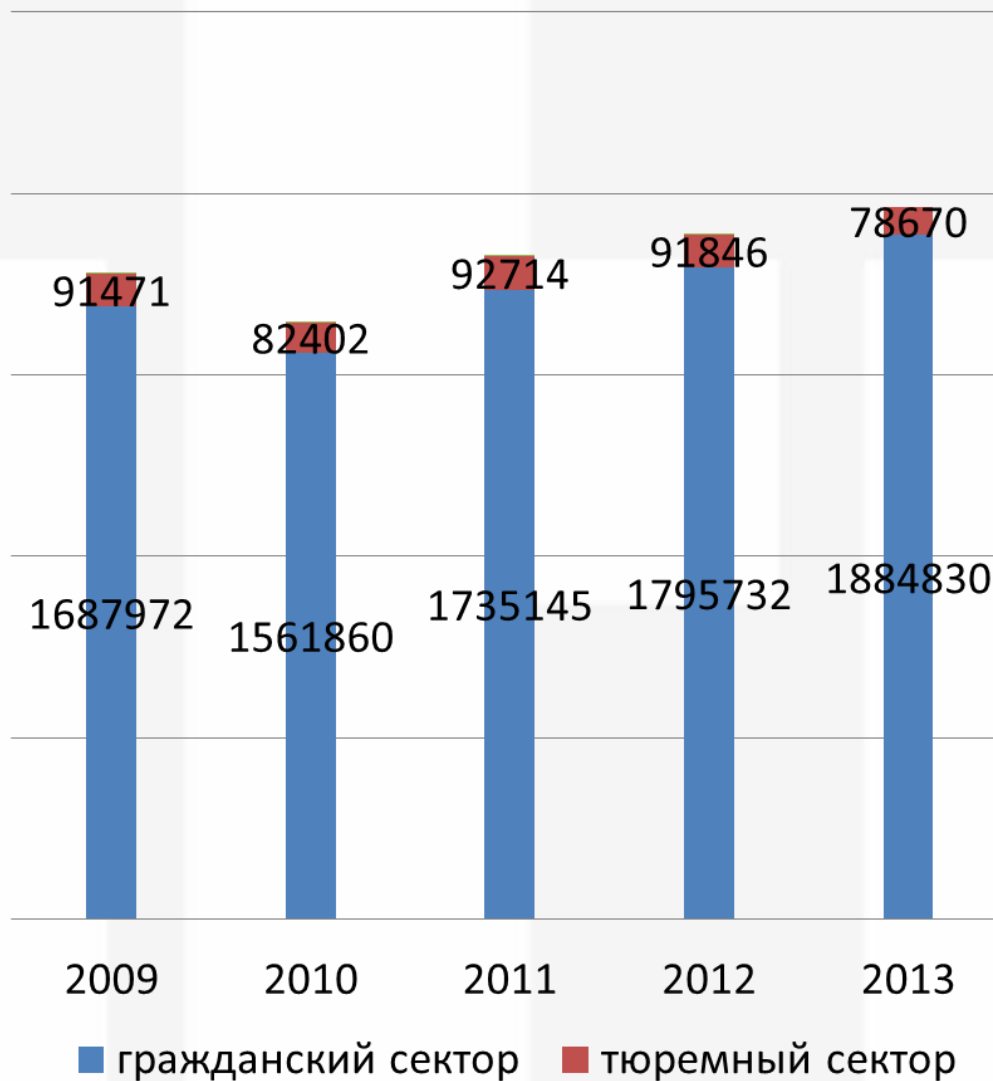
- Prevalența HIV în rândul deținuților este în primul rând legată de utilizarea în comun a echipamentelor de injectare.
- Schimbul de seringi este o măsură valabilă în reducerea riscului de infecții.
- Programul atașează participanții la tratamentul de detoxifiere, asistență medicală și alte servicii sociale.
- În 13 penitenciare sunt 30 de puncte de schimb de seringi care oferă servicii la aproximativ 6500 mii de deținuți. În cadrul proiectului sunt realizate
 - schimb de seringi 1:1
 - distribuirea de prezervative deținuților,
 - furnizarea gratuită de prezervative sălile de întrevederi;
 - Distribuția de antiseptice (cloramină tampoane cu alcool, iod), dezinfectanți și antiinflamatoare.
 - Informarea "egal - egal" și distribuirea de materiale informaționale

Programul de schimb de seringi

ONG "Proiecte Inovatoare în Penitenciare", în anul 1999 pune în aplicare proiectul de reducere a efectelor nocive la utilizatorii de droguri injectabile.

Începînd cu anul curent DIP DM și-a luat angajamentul preluînd programul.

Actual schimb de seringi - există în 13 penitenciare, care oferă schimb de seringi, distribuie de antiseptice, materiale informaționale, iar distribuie de prezervative - în toate cele 18 instituții.

Anonim

Schimbul de seringi "1:1"

Confidențial

Principiul « de la egal – la egal »

Non stop (24/24 and 7/7days)

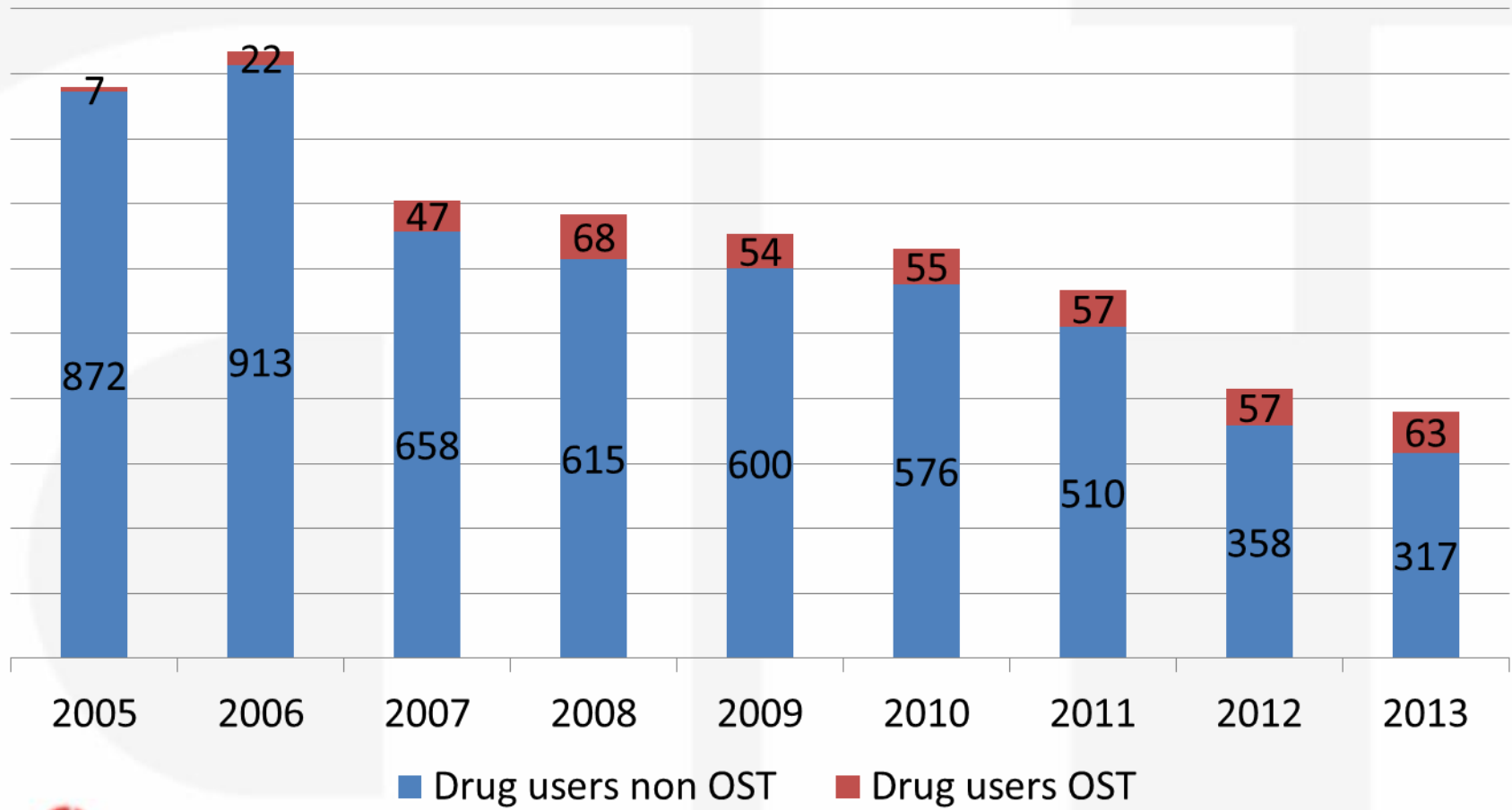
ATENȚIE !

10. Tratatamentul drogdependenței

Farmacoterapia cu metadona, actual realizată în 11 penitenciare

12. Profilaxia post expunere

13. Prevenirea răspîndirii HIV prin intervenții invazive (inclusiv stomatologice)

- Profilaxia post contact se efectuează în corespundere cu Protocolul Național
- Există instrucțiuni pentru personal, inclusiv și sistem de evidență a accidentelor
- Din 1999 – seringi de unică folosință
- Instruirea personalului medical și acordarea gradelor de calificare în sectorul civil.

14. Prevenirea răspîndirii prin piercing, tatuaje, etc

- Nu există activități sistемice

15. Protejarea personalul de riscuri profesionale

Cu suportul tehnic al UNODC:

- Elaborată și implementată curricula
- Revizuită baza normativă, inclusiv instrucțiunile de perchizitii
- Elaborate 2 Manuale de proceduri pentru personalul medical

Suport tehnic din partea UNODC in elaborarea Manualelor de procedură

 UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime

Agenția Națiunilor Unite pentru
Combaterea Drogurilor și Criminalității
str. București 67, etaj 3, or. Chișinău, Republica Moldova,
Tel.: + 373 (22) 854 099; Fax: + 373 (22) 854 098
www.unodc.org

Departamentul Instituțiilor Penitenciare
Ministerul Justiției al Republicii Moldova
str. Titulescu, 35, MD-2032
or. Chișinău, Republica Moldova,
Anticamera: Tel.: + (373 22) 55 00 05
Unitatea de gardă: Tel./fax: + (373 22) 55 90 68
www.penitenciar.gov.md

Manual de procedură în implementarea
Programului de Farmacoterapie cu Metadonă
în sistemul penitenciar din Republica Moldova

 UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime

DEPARTAMENTUL
INSTITUȚIILOR PENITENCIARE

Agenția Națiunilor Unite pentru
Combaterea Drogurilor și Criminalității
str. București 67, etaj 3, MD-2012,
or. Chișinău, Republica Moldova,
Tel.: + 373 (22) 854 099; Fax: + 373 (22) 854 098
www.unodc.org

Departamentul Instituțiilor Penitenciare
Ministerul Justiției al Republicii Moldova
str. Titulescu, 35, MD-2032
or. Chișinău, Republica Moldova,
Anticamera: Tel.: + (373 22) 55 00 05
Unitatea de gardă: Tel./fax: + (373 22) 55 90 68
www.penitenciar.gov.md

Manual de procedură în implementare
Programului de Schimb de Seringi, distribuire a prezervativelor
și dezinfectanților în sistemul penitenciar din Republica Moldova

CHIȘINĂU 2014

Cîteva indicatori al studiului biocomportamental

Indicator	2007	2010	2012
Vîrsta medie, ani	33,0	33,6	34,8
Utilizarea drogurilor în ultimul an, %	4,7	3,0	2,7
Utilizarea instrumentariului steril în ultima luna, %	100,0	100,0	100,0
Indicatorul integrat cunoștințe despre HIV/SIDA, %	30,8	43,4	44,0
Prevalența HIV, %	4,2	3,4	1,9
Prevalența HVB, %	11,3	16,3	13,1
Prevalența HVC, %	21,0	15,6	8,6

- Programele derulate în rândul deținuților au demonstrat utilitatea lor, deoarece datorită acestora a fost posibilă reducerea în mod semnificativ a răspândirii HIV/SIDA în penitenciare.
- Scăderea numărului de cazuri noi depistate de infectare cu HIV în rândul deținuților, pe fonul de scădere a numărului total de teste grație practicii de consiliere.
- Numărul total de deținuți HIV pozitivi înregistrați la sfârșitul anului în perioada 2004-2013

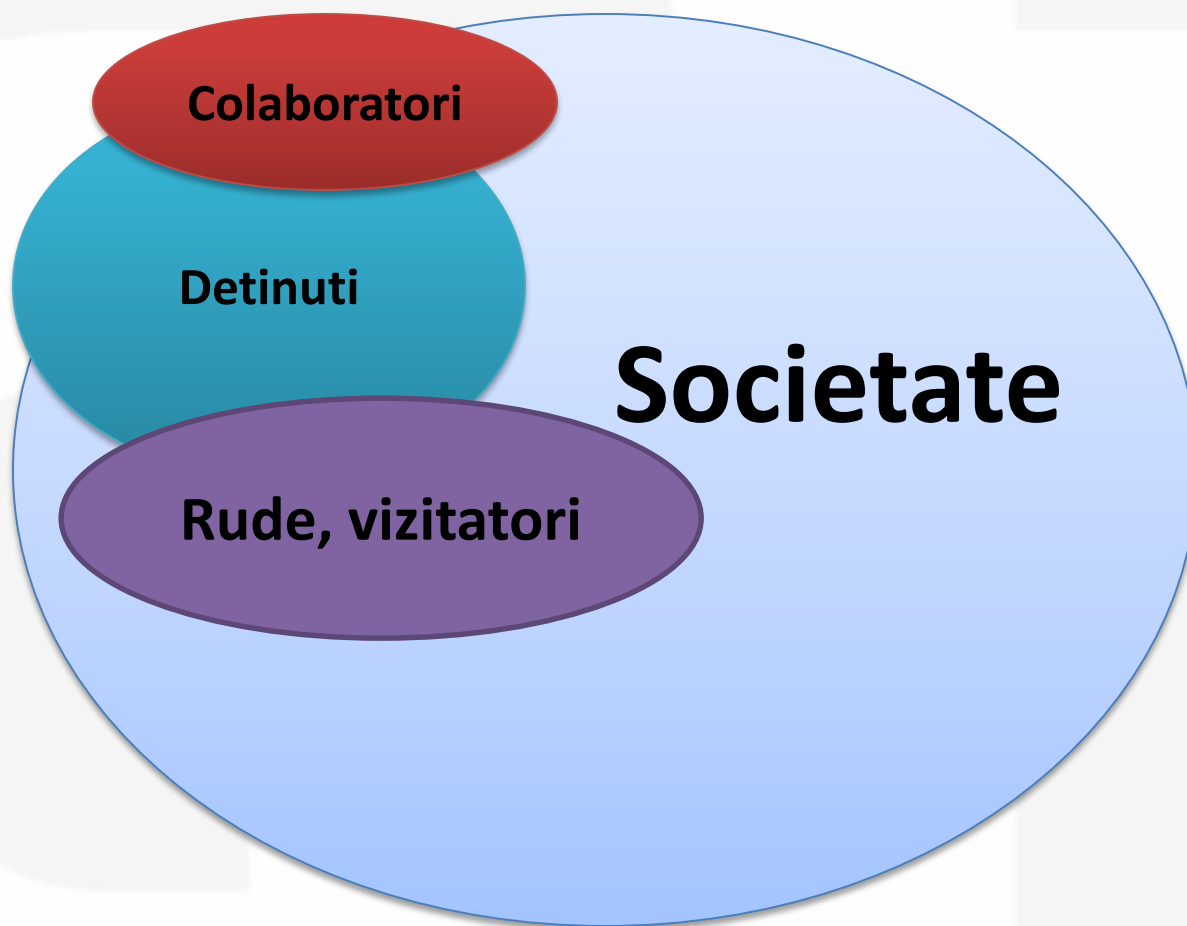
Provocări:

- Un număr mai mic de puncte de FTM in sectorul civil și excluderea treptată a deținuților înainte de eliberare din cauza lipsei acestui tratament la domiciliul pacientului
- Problema polinarcomaniei și influența subculturii criminale.
- Fluctuarea personalului.
- Menținerea și extinderea programelor de reducere a riscurilor in sistemul penitenciar;
- Terapia antiretrovirală – asigurarea 100% din sursele FG;
- Terapia paliativă – deschiderea saloanelor–tip in spitalul penitenciar;

Provocări:

- Prevenirea transmiterii HIV și ITS în diferite grupuri de deținuți (UDI, BSB, HIV+) – prin formarea echipelor mobile din spitalul penitenciar cu oferirea serviciilor de diagnostic în subdiviziuni;
- Programe de informare a personalului penitenciar și a deținuților;
- Efectuarea diagnosticului la markerii hepatitelor virale și tratamentul antiviral.

Protecția sanatații in detenție NU se referă doar la detinuți

FINISH

